

Thyholm Egnsmuseum - Apotekergården i Søndbjerg

Beretning for 1990 og 91

Museets grundlag

Thyholm Egnsmuseum er en selvejende institution, der har til formål at oprette og drive museum i samarbejde med Thyholm kommune.

Egnshistorisk forening for Thyholm og Jegindø, Thyholm Egnsmuseums Støtteforening, Thyholm Turistforening og Kulturudvalget for Thyholm kommune sammensætter bestyrelsen.

Køb af Apotekergården, finansiering og byggeri påhviler den selvejende institution uden udgift for kommunen, som til gengæld yder et årligt driftstilskud, der når alt kommer på plads-udgør 100.000 kroner, hvilket udgør 2/3 af de bugettede udgifter. Museet skal selv tilvejebringe 1/3 ved udlejning af bolig, entreindtægter og aktiviteter.

Det hører til gruppen af privatmuseer, men drives i overensstemmelse med Lov om Museer. I overenskomst med Struer kommune fører museumsinspektøren ved Struer Museum tilsyn med samlingerne og står til rådighed for vejledning og instruktion. Museet opfylder således forudsætningerne for en eventuel fremtidig godkendelse til statstilskud.

Projektet

Ved årsskiftet 89/90 var principperne for overtagelse af Apotekergården aftalt med Kresten Rusbjerg, foreløbigt projekt til 1,3 mill udarbejdet og de første ansøgninger om støtte afsendt.

I januar præsenterede vi projekter - ideer og planer, finansieringsmodel for etablering og drift, tidsplan for gennemførelsen m.v. - for det ny-konstituerede kulturudvalg, som støttede tanker og principper.

I marts fik vi løfte om det første kontanttilskud på 200.000 kroner fra EF's Fiskerifond på betingelse af, at hele projektet blev fuldført inden udgangen af 91 og at museet inden igangsætning rådede over et tilsvarende kontantbeløb.

I april udarbejdede vi "genbrugs/selvbygprojektet", som foreløbig skulle stå sin prøve igennem indsamling af 200.000 private kontant

kroner og tegning af frivillige arbejdstilbud til en tilsvarende værdiansættelse.

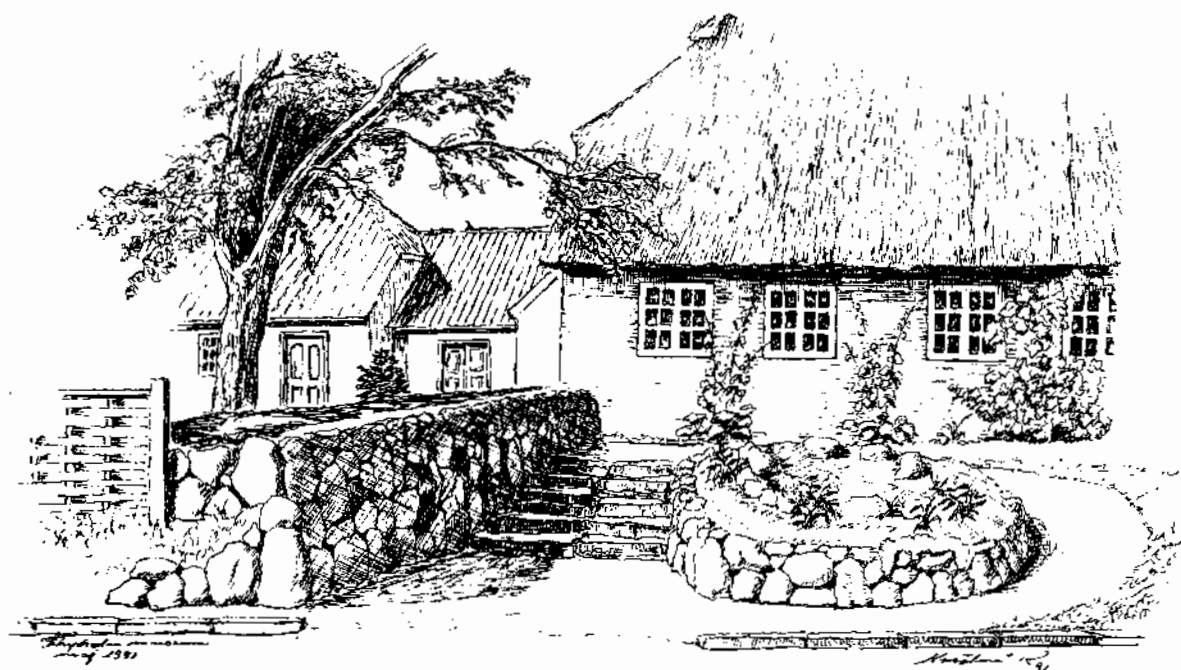
I maj forelagde vi thyholmboerne planen i husstandsomdelt brochure og den positive reaktion var overvældende. Grundlovsdag var målet nået og inden juni var ude, havde en enkelt - med baggrund i sin opvækst i Uglev - suppleret gavekontoen med yderligere 100.000 kroner.

I juni besluttede kommunalbestyrelsen tilskudsbevillingen, den selvejende institution (under oprettelse) overtog Apotekergården, detailprojekt igangsat, ansøgning om bygge- og zonetilladelse afsendt.

I august var vedtægterne godkendt ved de forskellige instanser og den selvejende institution kunne stiftes og bestyrelsen konstituere sig og nedsætte byggeudvalg.

Byggeriet

I begyndelsen af september startede de første frivillige hold med nedbrydning og reetablering af materialer på Stokhøjgård og Gl. Østergård og tilsvarende et kommunalt beskæftigelseshold på "Teglværksgården" i Ydby, mens et fjerde hold gik igang med at rydde grunden til nybyggeriet og sanere den gamle sidebygning. Midt i måneden forelå byggetilladelse og omgående var udgravning, fundamentering, støbning og kloakering i gang i et godt samarbejde mellem professionelle håndværkere og amatører med naturlig sans og håndelag.

Stensætningen falder smukt sammen med den gamle bygning med stråtaget.

I løbet af oktober skød mure op og spær blev rejst på de to første fløje og i november var så meget tag lagt, at vi kunne invitere til grundstensnedlæggelse med plads indenfor til 150.

Og så gik det slag i slag, uge efter uge i al slags vintervejr på begge sider af nytår.

I marts kunne genopførelsen af Stokhøjgård-laden sættes i gang og i april var boligen indflytningsfærdig, så restaureringen af hovedbygningen kunne påbegyndes i maj. Målet var at åbne huset med flest mulige udstillinger sidste weekend i juni, og selv om det så umuligt ud, blev det nået, takket være en enestående fælles indsats. Mens byggeriet stod på, arbejdede andre frivillige medarbejdere med indsamling af effekter, skænket til museet, sortering, registrering, konservering og restaurering...

Åbningsdag

Husene var ikke færdige, men færdige nok til at tage i brug. Indretning af samlinger naturligvis heller ikke færdige, men færdige nok til at give indtryk af museets udstillingsprogram. Under overskriften: "Museum på byggeplads" inviterede vi os selv - alle thyholmboere - til Åbent-hus-eftermiddag, lørdag den 29. juni med flaghejsning, velkomst, gensidige lykønskninger, præsentationer og kaffedrikning.

Sommeren igennem har der været 3 timers fast daglig åbning, i efteråret åbent lørdag/søndag og i vinter kun åbent efter bestilling fra udflugtshold og skoleklasser. Besøgstallet har oversteget de dristigste forventninger.

Frivillighed

Museet er født og lever af den store frivillige indsats og det gode arbejdsfællesskab. Over to hundreder mennesker har været med, givet sig selv i opgaverne og sat varige "fingeraftryk". Nogle har utrætteligt været med i hele forløbet og har lagt flere hundrede arbejdstimer i det - i fællesskab 5000.

Uden frivillighed var det aldrig gået - og i det stærke personlige engagement og kærligheden til den fælles sag har museet sin fremtid, væsen, personlighed og sjæl... Fyrre mennesker har dannet 5 værtshold, som skiftes til at holde åbent, tage imod gæsterne og tage vare på alle praktiske opgaver. De besøgende sætter stor pris på den gæstfri modtagelse de får og tilbuddet om følgeskab rundt, så de her og der får føjet en levende fortælling til tingene...

I efterårets løb har vi halet godt ind på byggeriets mangelliste - og når vinteren rinder i grøft og grav kan vi nok melde færdig til officiel indvielsesfest.

...Men helt færdig bliver det aldrig. Gamle ting vil stadig komme for dagen og bliver skænket til vort museum, hvor de vil føje nyt til indtrykkene af slægternes skiftende livsvilkår og åndelige værdier.

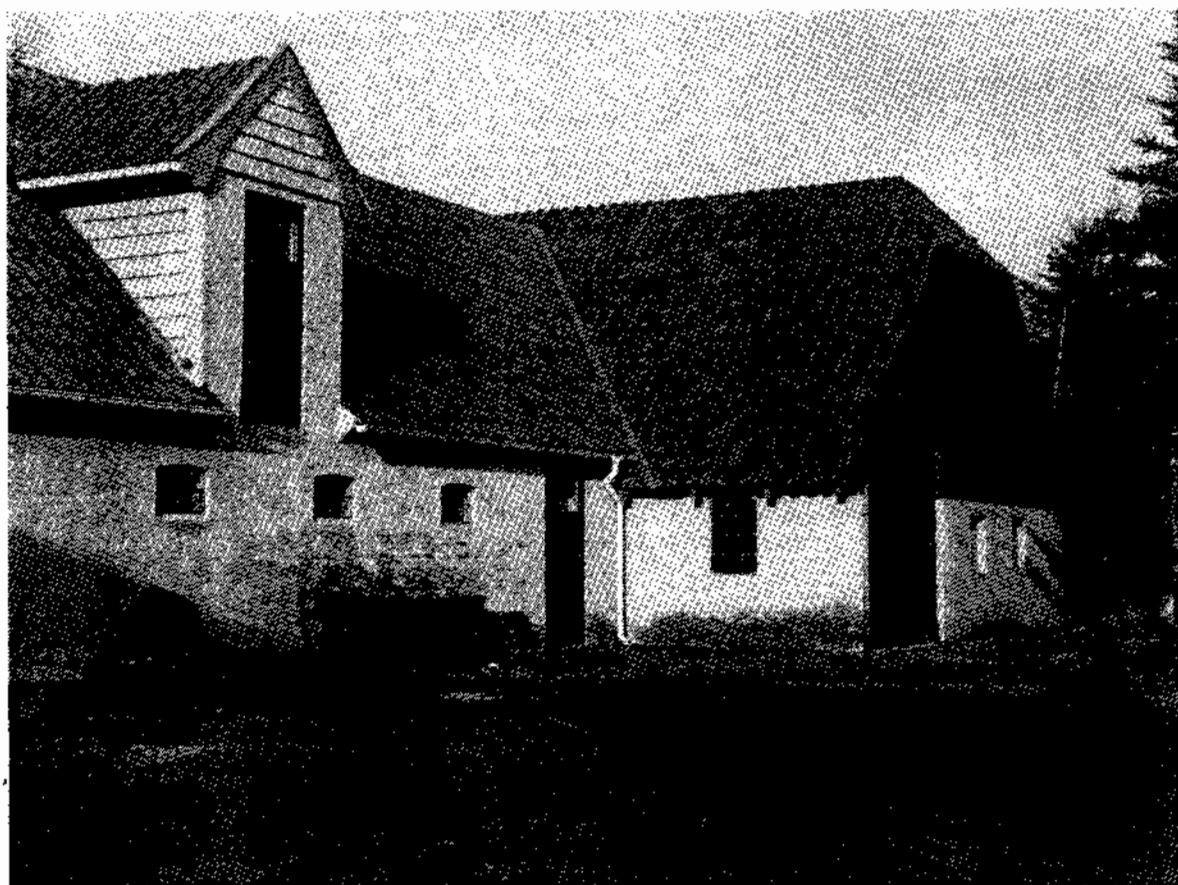
Økonomien

Til bygge/anlæg har museet opnået tilskud fra offentlige myndigheder (EF's Fiskerifond, Ringkøbing Amt og Kulturfonden) og private fonde (Thy-fonden, Nykredit, Axel Juhl Jørgensen, Landbrugslegatet, Sonning-fonden, H-H-fonden, Statoilfonden og Calsbergs Mindefond), der sammen med de personlige gavebeløb udgør 1.135.000 kroner. Der er pr. 1. november afholdt bygge/anlægsudgifter på 1.255.000. Der er således et underskud på byggekreditten på 120.000. Færdigrestaurering af hovedbygningen er bugetteret til 60.000. Da driften ikke kan bære en lånoptagning udover de faste prioriteringslån, der finansierede købet af Apotekergården, er det nødvendigt at søge tilvejebragt 180.000 igennem gaver og tilskud.

Når værdien af frivilligt arbejde på byggeriet, genbrugsmaterialer og leverandørrabatter samt købsprisen på ejendommen sammenlægges, repræsenterer museet en værdi på omkring 2.100.000 kroner, men så råder vi også over 650 etagekvadratmeter.

Poul Hansen

*H.S.
Årskrift for Egholmsøens Forening 1990*

Værkstedbygningen og Stokhøjgaards gamle lade med den smukke spåntækkede gavl set fra gårdspladsen.